საკრედიტო რისკების მართვისა და მინიმიზაციის მეთოდები საავტომობილო ინდუსტრიის სავაჭრო ურთიერთობებში

ბელა რევაზიშვილი

თინათინ საგანელიძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნეს ადმინისტრირების ფაკულტეტზე მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

პროგრამა - მენეჯმენტი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ქეთევან ნადირაშვილი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოქტორანტი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2015

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის სკოლის დეკანს

პროფ. მიხეილ ბატიაშვილს

ამავე უნივერსიტეტის ბიზნესის სკოლის მაგისტრანტების

ბელა რევაზიშვილისა და თინათინ საგანელიძის

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორები, ვაცხადებთ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩვენს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ბელა რევაზიშვილი

თინათინ საგანელიძე

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომში მოცემულია საკრედიტო რისკების მართვის საკითხი, რაც ძირითადად უკავშირდება საავტომობილო სფეროში სავაჭრო ტიპის ურთიერთობებში წამოჭრილ რისკებთან დაკავშირებით, მათ პრაქტიკულ მაგალითებზე დაყრდნობით, მინიმიზაციის შესაძლებლობების გამოყენებას. გარდა ამისა, განხილულია რისკების წარმოქმნის მომენტები - თუ რა შემთხვევაში შეიძლება კომპანიები დადგნენ გადაუხდელობის პრობლემის წინაშე. მიმოხილულია რისკების მართვის ძირითადი კომპონენტები - შეფასებისა და ანალიზის სხვადასხვა მეთოდები. შეფასების კუთხით, დღესდღეობთ სარეიტინგო სააგენტოები ყველაზე საიმედო წყაროს წარმოადგენენ და მათი შეფასება ფართოდ გამოიყენება მსესხებლების, კომპანია იქნება ეს თუ ქვეყანა, კრედიტუნარიანობის განსასაზღვრად. თუმცა ასევე ფართოდ გამოიყენება სხვადასხვა მოდელები, რომლებიც პოტენციური მსესხებლების კაპიტალისა და ვალდებულებების შესახებ ინფორმაციაზე დაყრდნობით რისკების ზრდის პროგნოზირების საშუალებას იძლევა. რისკების შეფასებისას ასევე მნიშვნელოვან ადგილს იკავებს სხვადასხვა ეკონომიკური ექსპერტების მიერ გამოთქმული შეფასებები. ანალიზის კუთხით მნიშვნელოვანია, კომპანიებმა დროულად მოახდინონ როგორც მათი, ასევე პარტნიორთა მიმდინარე საქმიანობის, კორპორატიული მმართველობის წესების თუ ფინანსური მდგომარეობის ანალიზი, რათა დროულად მოხდეს რისკის წარმომქმნელი მომენტების იდენტიფიცირება. აღწერილია საკრდიტო რისკების გავლენა კომპანიების მომგებანიაბაზე და ფინანსურ მაჩვენებლებზე და რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, აღწერილია ის პროცესები რაც დაკავშირებულია საკრედიტო რისკების მინიმიზაციასთან და გულისხმობს კომპანიების მიერ გარკვეული სამოქმედო გეგმების შემუშავებასა და შემდგომ, საჭირო შემთხვევებში, პრაქტიკაში მის აქტიურ გამოყენებას კონტრაგენტთან წარმოქმნილი საკრედიტო რისკებზე ზემოქმედებისა და კომპანიების დაცვის მიზნით. კერძოდ, გამოვყავით შემდეგი ელემენტები:

რისკზე დაფუძნებული ფასწარმოქმნა, ფინანსური დებულებები, კრედიტის უზრუნველყოფა, ნეტინგი, საკრედიტო დაზღვევა, საკრედიტო ლიმიტები. ასევე აღწერილია საკრედიტო რისკების მართვის ძირითადი თავისებურებები (მსგავსებები და განსხვავებები) და საკრედიტო რისკების მინიმიზაციის ძირითადი მეთოდები ქართულ და უცხოურ კომპანიებში, და მიღებული შედეგების საფუძველზე ხაზგასმულია ის მიგნებები და რეკომენდაციები, რომლებიც მნიშვნელოვნად დაეხმარება ქართულ კომპანებს ა) რისკების უკეთ შესაფასებლად; ბ) საკრედიტო მენეჯმენტის გასაუმჯობესებლად; გ) ფულადი ნაკადების მიმოქცევის ოპტიმიზაციისა და დ) მომგებიანობის გასაზრდელად.

Abstract

The Paper includes a definition of risk and its types and more widely focuses on explanation of credit risks. Also, the principles and examples of credit risk management is given, mainly related to trade relations in the automotive field and the type of risk mitigation opportunities are discussed while risk arising moments including practical examples. Additionally we have discussed risk arising moments – when companies could face non-payment problems in their businesses. Some of the key components of risk management is reviewed - various methods of assessment and analysis. From assessment point of view, credit agencies are the most reliable sources the grading scales they are publishing are widely used by borrowers in assessment of lenders - companies or state goverments to determine creditworthiness of partners. A variety of different models, forecasting the risk growth probability, based on changes in potential borrowers equity and liabilities, are also widely used. Various economic assessments done by experts also a part of the risk assessment. Most important point is to take timely action to evaluate ongoing activities, in terms of busness risks, also the rules of corporate governance and financial standing inside the company, as well as partners' ongoing situation, in order to timely identify generating risk. Credit risk influence on company's profitability and financial performance is also given and what is most important processes related to Credit Risk Mitigation ared described. These processes help in managing credit risk in an efficient and mechanized way, Offers a widespread approach so that can be used across range of institutions. Some of the Methods to Mitigate Credit Risk are: Risk-Based Pricing, Financial Covenants, Collaterals, Netting, Credit Insurance and Credit Limits. Finally, characteristics of credit risk management (similarities and diferencies) and main methods of credit risk mitigation in Georgian and foreign companies are discussed. And main findings and recommendations are highlited to help Georgian companies: a) to improve risk assesement processes, b) to impove credit risk management, c) to optimize their cash-flow and d) to increase profitability.